

Memento uo i Bleiburga (Koprivnica) – monstruozni pokolji zarobljenih vojnika NDH 1945. u Podravini

Objavio Petar Horvati - 2. svibnja 2019.

Foto: Getty Images

Komisija je do rujna 1999. evidentirala 2 448 ratnih i poratnih žrtava na koprivni kom području. Za grad Koprivnicu je pak utvrđeno 195 žrtava. No, to ni izdaleka nije konačan broj. Komisija je u međuvremenu ukinuta od strane SDP-a, a HDZ je nije nikada obnovio, pa se konačno riječi o tome dati povijesni smisla.

Svjedoci tvrde da je u bivšem ustaškom logoru Danica u Koprivnici, zatvorenom već 1942. godine, nakon rata komunisti koja vlast držala, ubijala i deportirala u smrt u Sibir više od 10.000 zarobljenih vojnika.

Ubijanja su počela **nadiraanjem partizana u Podravinu od travnja 1945. godine** i trajala su mjesecima nakon završetka rata.

Propaš u Nezavisne Države Hrvatske početkom svibnja 1945. godine započeo je masovni zbjeg preostale hrvatske vojske i mnoštva civilnoga stanovništva prema zapadu. Svi su se oni povlačili pred partizanima prema austrijskoj granici, nadajući se da će tamo naći zaštitu kod Engleza i Amerikanaca. Spasili su se većinom samo oni koji su uspjeli pobjeći, dok su i vojnike i civile, koji su se do tada nalazili na polju kod Bleiburga, Englezi prepustili partizanima. Predajom hrvatske vojske i civila 15. svibnja partizanske su postrojbe, sastavljene na tom području većinom od Srba, započele s masovnim ubijanjem i zlostavljanjem zarobljenika. Krenuli su u kolonama natrag u Jugoslaviju, čime je započeo križni put. Jedan od tih smjerova kretanja prolazio je kroz samu Koprivnicu, a završavao u Beloj Crkvi, u Srbiji, na granici s

Rumunjskoj. Na tom putu mnogi su stradali i izgubili živote, bez ikakva suda ili dokaza krivnje, piše Gradski portal ur evca u tekstu pod naslovom ‘Josip Manoli senilni starac?’

Kolone za egzekuciju stizale iz smjera Bleiburga preko Maribora i Varaždina

Kolone koje su prolazile kroz Koprivnicu stizale su preko Varaždina iz Maribora. Postoje mnogobrojna svjedo anstva o ubijanjima zarobljenika i na putu kroz Podravinu, kao i o njihovu zlostavljanju. Primjerice, prema tim svjedo anstvima, **u Cvetkovcu, na putu prema Koprivnici, bio je logor za zarobljenu vojsku NDH** iz kojeg su, tako kažu svjedoci, zarobljenici odvo eni **na likvidacije u Veliki Poganac (034), i u Segovinu (035) (južno od Ludbrega).**

Komisija za utvr ivanje ratnih i poratnih žrtava Sabora Republike Hrvatske u svojem Izvješ u o radu od osnutka (11. velja e 1992.) do rujna 1999. godine, koje je u Hrvatskom saboru predstavljeno u listopadu 1999., nakon ega je uslijedila javna žu na polemika, iznijela je i dotadašnje spoznaje o masovnim grobnicama na podru ju današnje Koprivni ko-križeva ke županije, mahom nastale nakon završetka rata u mirnodopsko vrijeme.

Izvješ e je na injeno **na temelju oko 4 500 do tada zaprimljenih svjedo anstava** koje je prikupilo u sije nju 1997. osnovano Komisijino Istraživa ko središte Koprivnica pod vodstvom Stjepana Vrbana:

- * **ur evac (Vrbine) (036)**– pora e; nepoznat broj žrtava; likvidirani hrvatski vojnici i civili ba eni su u masovne grobnice; po initelji partizani;
- * **ur evac (izme u ur evca i Kloštra Podravskog) (037)**– svibanj 1945.; jedna žrtva; hrvatski vojnik iznemogao iz kolone s križnog puta likvidiran je i pokopan uz cestu; po initelji partizani;
- * **Mi etinac (Sobotina Jama) (038)**– 5. ožujka 1944.; etiri žrtve; žrtve su masakrirane i ba ene u jamu; po initelji partizani;
- * **Sirova Katalena (šuma prema Kloštru Podravskom) (039)**– pora e; oko 2.000 žrtava; pobijena su dva vlaka zarobljenika s križnog puta; po initelji partizani;
- * **Ferdinandovec (kod mjesta) (040)**– 48 žrtava; likvidirani njema ki i hrvatski vojnici; po initelji partizani;
- * **Kalinovec (groblje) (041)**– pora e; pet do šest žrtava; izbjegli hrvatski vojnici iz kolone s križnog puta, zate eni u ku i u zaselku Batinjske, i, pretpostavlja se, pokopani u jednom kutu mjesnog groblja; po initelji partizani;
- * **Kloštar Podravski (groblje) (042)**– svibanj 1945.; pet žrtava; strijeljani su zarobljenici (mladi i) s križnog puta koji su onemo ali za hodanje, pokopani su na groblju; po initelji partizani;
- * **Kloštar Podravski (Bundan evka, šuma Limbuš) (043)**– pora e; 400-500 žrtava; u šumi Limbuš postoji više masovnih grobnica likvidiranih hrvatskih vojnika i civila s križnog puta; po initelji partizani;
- * **Kloštar Podravski (šuma Se a) (044)**– pora e; jedna žrtva; prona en mrtav hrvatski vojnik, pokopan u šumi;
- * **Kloštar Podravski (šuma Se a) (045)**– 1945.; nepoznat broj žrtava; cestom od Bjelovara prema Kloštru odvojen zadnji dio kolone koji je išao s križnog puta, odvedeni su do željezni ke pruge, likvidirani i ba eni u masovnu grobnicu; po initelji partizani;
- * **Kozarevac (kod mjesta) (046)**– pora e; nepoznat broj žrtava; zarobljeni hrvatski vojnici i civili likvidirani su i ba eni u masovnu grobnicu; po initelji partizani;

***Novigrad Podravski (Delovi – pravoslavno groblje) (047)**– jesen 1944.; oko 50 žrtava; žrtve su bili ranjenici ustaše, mladi i od 16 do 20 godina; po initelji partizani.

Komisija je također do rujna 1999. evidentirala **2 448 ratnih i poratnih žrtava** na **koprivni kom podru ju**. **Za Koprivnicu (048)** je pak utvr eno **195 žrtava**. No to ni izdaleka nije kona an broj. Komisija je, me utim, u me uvremenu ukinuta, pa e kona nu rije o tome dati povjesni ari.

Danica – zatvoreni logor aktivirali partizani i napravili mjestom smrti i deportacija u Sibir

Dugi niz godina prešu ivana je i injenica da je završetkom rata i uspostavom komunisti ke vlasti opet profunkcionirao logor na “Danici”. **Postoji i dokumentacija o njegovu radu nakon svibnja 1945.**, ali ona je još uvijek nedostupna istraživa ima zbog injenice da još ima živih ljudi koji su upravljali logorom nakon rata ili u njemu radili na nekoj dužnosti. Svjedo anstva upu uju na zaklju ak da je logor na “Danici” komunisti koj vlasti služio kao tranzitni logor budu i da je Koprivnica bila jedna od postaja Križnog puta. Jedan od iskaza, do kojeg smo uspjeli do i, ali koji još treba provjeriti, **govori o strahotama koje su se na “Danici” doga ale i nakon rata.**

Taj je iskaz u emigraciji dao bivši partizan koji je bio na “Danici” nakon rata i zatim s obitelji emigrirao. Kazao je: **“U koncentracionom logoru Danica kod Koprivnice poubijano je u vremenu od 1. VI. 1945. do 1. I. 1946. oko 10.000 hrvatskih, njema kih i ukrajinskih ratnih zarobljenika, isto tako iznemoglih i pretu enih. Jela ih je no , a ne sudske odluke! Kostu im po ivaju oko samih zidina logora...”**. Sve ovakve iskaze treba, me utim, uzeti vrlo oprezno. Dokumenti, naime, pokazuju da su mnogi logoraši koji su bili transportirani dalje u druga mjesta i nisu se više vra ali (kao što je slu aj s logorašima “Danice”) u iskazima preživjelih logoraša nazna eni kao da su ubijeni tu u logoru. Usto im se broj **katkad i deseterostruko pove avao** od ukupnoga broja logoraša.

Povjesni ari koji se bave ovom problematikom mišljenja su da je teško utvrditi broj ljudi koji su ubijeni na “Danici” nakon rata. Sigurno je da je logor postojao, odnosno da je ponovno profunkcionirao, te da su gradske vlasti pri kasnijim otkopavanjima naišle na leševe kraj kojih je bila njema ka uniforma.

Nakon toga su iskapanja zaustavljena. Jedno od tih mjesta gdje su na eni leševi tih žrtava jest i sadašnje **“Podravkino” parkiralište** uz same ostatke logora.

Koliko se za sada može zaklju iti, logor na “Danici” zacijelo je u prvom redu služio za deportaciju hrvatskih, njema kih, ukrajinskih i drugih zarobljenika u ruske gulage, pretežito diljem Sibira, odakle se gotovo nitko više nije vratio. Vjerojatno su neki zarobljenici ubijani na samom podru ju logora, a drugi pak na putu prema granici s Ma arskom, ili zbog pokušaja bijega ili zbog krajnje iscrpljenosti.

Izvor: narod.hr